

په اروپا کې د مېنښته افغانانو د ټولنو فدراسيون
فدراسيون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

Federation of Afghan Refugee Organizations in Europe

۲۰۱۳/۰۳/۰۴

فارو

تبصره

منع لهجه ها و کلمات بیگانه در رسانه ها، نقض آزادی بیان نیست!

به تعقیب فرمان کرسی مبنی بر منع لهجه ها و کلمات بیگانه در رسانه ها، صدیق الله توحیدی رئیس مؤسسه بنام "دیده بان رسانه های آزاد افغانستان" در یک نشست خبری در کابل درین مورد چنین اظهار داشت: "ایجاد کمیسیون لهجه شناسی" به وسیله وزارت اطلاعات و فرهنگ به منظور شناسایی گوینده هایی که با لهجه های بیرونی صحبت می کنند، اقدامی غیرقانونی و نادرست می باشد."

آقای توحیدی در جریان کنفرانس مطبوعاتی واضح نساخت که فرمان کرسی و ایجاد کمیونی برای تشخیص رسانه های که در آن با لهجه بیگانه یا کلمات نا مانوس صحبت میشود، چرا و چگونه غیرقانونی و نادرست میباشد؟ کدام قانون بدینوسیله نقض شده است؟ استعمال لهجه و کلمات مانوس فقط میتواند بر مؤثریت انتقاد از دولت بالای اذهان مردم به افزایش. پس مشکل آقای توحیدی در چیست؟ حفظ اصالت و انکشاف زبانهای مروج در افغانستان، بخصوص زبانهای ملی ما مکلفیت دولت در سطح بالا میباشد. آقای کرسی و وزرای بیتفاوت اطلاعات و کلتور کابینه های ده سال نخست حاکمیت وی، با فرو گذاشت ازین وظیفه، مسؤلیت تاریخی بزرگی را بدوش گرفته اند. اگر مردم کشور ما با حفاظت از زبان های خویش به لهجه ها و کلمات بیگانه دست ردحواله نمی کردند، زبانهای ما اکنون به مخلوط مسخره از لهجه ها و کلمات من در آوردی صادر شده از آنطرف مرزهای غربی و شرقی ما مبدل میشد. به گواهی ریاست عمومی امنیت ملی تعداد تلویزیونهای که از خارج تمویل میشوند و حامل سیاست و فرهنگ همسایه های ما (ایران و پاکستان) میباشد، بیشتر از تعداد انگشتان هر دو دست است. تأثیر کلمات نا مانوس بالای زبان مردم در کوتاه مدت نا چیز است. اما تحصیل کرده ها در هر کشور از زبان معمول در رسانه ها تأثیر میپذیرند. همین تحصیل کرده ها اند که مثلاً بحیث معلم بر زبان شاگردان خویش و بحیث پدر یا ما در بر زبان فرزندان خویش تأثیر میگذارند. ادامه این وضع برای یک مدت طولانی میتواند باعث ایجاد وابستگی فرهنگی و سایر انواع وابستگی شود. "فرهنگیانی" که استفاده از کلمات بیگانه را با ضرورت "انکشاف زبان" توجیه میکنند، بهتر است به عوض بلع نمودن لقمه جویده فرهنگستان زبان آخند های ایران یا رسانه های پشتوزبان پاکستانی، برای انکشاف زبانهای دری و پشتو به دره های کشور ما رو آورند. چه اصیل ترین کلمات را مردم این دره ها، چون مرواریدهای اصل نسلی به نسل دیگر انتقال داده اند.

زدودن زبانهای دری و پشتو از لغات عربی کاریست تقریباً نا ممکن. در ایران از دوران رضاشاه بدینسو کار برای زدودن لغات عربی از زبان فارسی ادامه دارد. این تلاش یک فیصد هم موفق نبوده است. چه کلمات عربی اکنون در ایران استفاده عام دارند و برای ایرانیان مانوس شده اند. در بین مردم عام ایران کمتر کسی را مییابید که بعوض کلمه عربی "مشکل" کلمه من در آوردی "چالش" را استعمال کند. عین قضیه در مورد کلمه "کابو" که بعوض کلمه عربی "تقریباً" در زبان پشتو استعمال میگردد، صدق میکند. یکدهه از هموطنان ما که در عالم هجرت در ایران متولد یا بزرگ شده اند، بر رسم عادت به لهجه ایرانی صحبت میکنند. این هموطنان را نمیتوان بخاطر آنچه بالایش کنترل

دیپانو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين تاسو په درنښت همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ

ندارند، ملامت نمود. آنانیکه بحیث گوینده اخبار یا گرداننده برنامه های تحلیلی رسانه ها کار میکنند، بخاطر تأثیر شان بر اجتماع، باید به لهجه وطنی خود ماصحبت کنند. برعکس آنچه آقای توحیدی در کنفرانس مطبوعاتی فوق الذکر ادعا کرده است، هرکس میتواند به آسانی لهجه ایرانی را از لهجه دری زبانان افغانستان تفریق کند. برای اینکار ضرور نیست زبانشناس باشید.

افغانستان مهد زبانهای زیبای رسمی ما است. گناه خواهد بود اگر ما اجازه بدهیم این میراث بزرگ و پر افتخار ما، زیر سم ستوران مهاجمین فرهنگی پایمال گردد.

(کمیته حقوق بشر فارو)